*Ažurirano: 10.2.2016 !*

**OBČINA ZREČE**
**OBČINSKI SVET**

# PROGRAM VARNOSTI

**November, 2008**

KAZALO


1. Uvod ..... 3
Splošno o občini ..... 3
Pravna podlaga ..... 3
Razvoj redarstva v Sloveniji ..... 4
Primerjalno pravni pregled redarstva ..... 7
2. Ocena ogroženosti in ocena stanja javne varnosti kot strokovna podlaga ..... 9
3. Namen vzpostavitve redarstva po zakonu o občinskem redarstvu ..... 10
4. Cilji občinskega programa varnosti ..... 11
A. Strateški cilj ..... 11
B. Operativni cilji ..... 12
5. Varnostne naloge in potrebe, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer ..... 16
6. Organiziranost medobčinskega redarstva ..... 18
7. Kadrovski sestav medobčinskega redarstva ..... 18
8. Vodenje medobčinskega redarstva ..... 19
9. Pristojnosti medobčinskega redarstva ..... 19
10. Materialni in drugi pogoji za delovanje medobčinskega redarstva ..... 20
11. Vrste in obseg nalog redarstva ..... 22
12. Izvajanje zakonskih pooblastil občinskega redarja ..... 23
13. Uporaba prisilnih sredstev ..... 28
14.Sistem dela medobčinskega redarstva – razporejanje redarjev ..... 34
15. Sodelovanje medobčinskega redarstva s policijskimi postajami ..... 34
16. Povezanost redarsktva z redarstvi sosednjih občin ..... 35
17. Sodelovanje redarstva z OKC in Regijskim centrom za obveščanje ..... 35
18. Načini sodelovanja redarjev v sistemu zaščite in reševanja ..... 35
19. Načini sodelovanja redarjev in zasebnih varnostnikov ..... 36
20. Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog medobčinskega redarstva ..... 36
21. Sodelovanje med medobčinskim redarstvom in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ..... 37
22. Varnostno ogrožene poti, kraji, površine in točke v občini ..... 37
23. Zgradbe, spomeniki, muzeji in drugi objekti, ki imajo status naravne in kulturne dediščine ..... 37
24. Način uvedbe dežurne službe medobčinskega redarstva (odločitev župana) ..... 38
25. Zaključek ..... 38

Literatura in viri ..... 40


Prilogi:


1. Sklep o imenovanju članov Komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev ..... 41

2. Poslovnik Komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev ..... 44

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed) in 16. člena Statuta Občine Zreče (UPB-1, Uradni list RS, št. 95/2008 – prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Zreče na svoji seji dne 17.12.2008, sprejel

# ***OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE ZREČE***

## 1. UVOD

Zreče so mesto v severno vzhodni Sloveniji pod obronki Pohorja v Dravinjski dolini. Kot enotno naselje so se razvile v zadnjih dvajsetih letih iz vasi Zgornje in Spodnje Zreče ter Dobrave, ko so leta 1987 postale tudi mesto. V mestu Zreče je sedež občine Zreče, ki obsega šest krajevnih skupnosti: Zreče, Stranice, Gorenje, Skomarje, Resnik in Dobrovlje.

Občina zreče je izrazito turistično – industrijska občina. Ti dve panogi sta tu vodilni, enakovredni in skupaj dobro sodelujeta. Občina šteje 6500 prebivalcev in ponuja kar 4000 delovnih mest. Občina se je odločila, da bo sledila trajnostnim oblikam turizma in prav zato pristopa tudi k različnim projektom, ki so naravnani trajnostno.

Prvi sledovi naselitve na Zreškem področju segajo že skoraj 4.000 let nazaj v obdobje mlajše kamene dobe, kar dokazujejo številne arheološke najdbe na Brinjevi gori in na Gračiču. Prve pisane vire o usodi naših krajev v zgodnjem srednjem veku imamo šele iz konca 10. stoletja, ko je bilo Zreško področje razdeljeno na več cerkvenih in posvetnih gospostev. Od gradov je bil nekoč najpomembnejši Zreški grad Freudenberg, ki je stal na hribu pod Brinjevo goro in se prvič omenja leta 1224.

## PRAVNA PODLAGA

Občinski program varnosti Občine Zreče je temeljen strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine. Namen programa varnosti Občine Zreče je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Zreče in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine. Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe, ki ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način, ki jo lahko zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen programa je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v Občini Zreče. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo ter z okoljem kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi

pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

Program predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja medobčinskega redarstva. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev ter konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za dosego želenih ciljev. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarstva ter za sodelovanje s Policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in mira.

Namen programa je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarstvom pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu.

Občinski program varnosti Občine Zreče obsega 5. ciljev, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. Program varnosti Občine Zreče je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma medobčinskega redarstva in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

Pravna podlaga za program so: Zakon o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/2006), Zakon o varnosti javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006), Zakon o pravilih cestnega prometa-UPB2 (Ur. list RS, štev. 82/2013), Zakon o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010, 48/2012), Zakon o prekrških (Ur. list RS, štev. 29/11–UPB, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US), Zakon o lokalni samoupravi (ZLS-UPB2, Uradni list RS, št. 94/07, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12-ZUJF in 14/15-ZUUJFO) in občinski odloki.

## RAZVOJ REDARSTVA V SLOVENIJI

Leto 1849 je pomenilo nov preboj za lokalno samoupravo v tedanji Kraljevini Avstriji, ko je dunajska vlada izdala zakon, ki je urejal delovanje občin. V svojem bistvu je urejal vrsto nalog, vendar je za naše proučevanje pomembno, da je določal tudi, da je občina odgovorna za varnost na svojem območju. Iz tega zakona se je razvijala krajevna policija, za katero je avstrijski notranji minister leta 1850 določil, da občine same določajo oborožitev pripadnikov krajevne policije, njihova uniforma pa ni smela biti enaka uniformam redne vojske, orožništva ali vojaški policijski straži. O njihovi uniformi, številu, oborožitvi pa so občine morale poročati občinskim glavarstvom, ta pa poveljnikom orožniških polkov, ki so delovali na določenih okoliših.

Kranjska je v letu 1866 dobila pravila, ki so določala občinski in volilni red. Ta pravila so leta 1866 naštela 13 izvirnih nalog občin in na prvem mestu je bilo zapisano, da »skrbi, da sta človek in lastnina brez nevarnosti«. Država si je pridržala pravico, da sme iz višjih razlogov prenesti opravila krajevnega redarstva z občine na državo.

Občine na Slovenskem so največjo pozornost namenile varnosti v kmetijstvu in na cestah. Dežele so dobile pravice, da s svojimi predpisi urejajo varnost na nekaterih področjih, predvsem kmetijstvu, gozdarstvu, rudarstvu, lovu, ribištvu in vodnem gospodarstvu.

Za takratne občinske stražnike so veljala nekatera načela, med njimi, da stražno osebje potrdi in zapriseže okrajno glavarstvo, imajo pravice in dolžnosti javne straže, če so v uniformi ali vsaj nosijo vidno znamenje, njihovo pričanje je v kazenskih zadevah enakovredno izpovedi državnih stražnikov in itd.

Občinski stražnik je smel osebo prijeti v dveh primerih, in sicer, če jo je zaloti pri kaznivem dejanju v njegovi pristojnosti, a mu je bila nepoznana, ni imela prebivališča v stražnikovem okolišu, mu je ugovarjala, ga zmerjala ali se mu upirala, ali pa je zagrešila veliko škodo oziroma posebno hudobijo, če je stražnik sumil, da je neznana oseba storila ali bi lahko storila kaznivo dejanje iz njegove pristojnosti. Občinski stražnik je moral osebo takoj oziroma najpozneje v 48 urah predati pristojnemu »oblastvu«. Če mu je pobegnila, jo je smel loviti tudi zunaj svojega nadzornega okoliša.

Kasneje, od leta 1875, je bil v veljavi poseben zakon, ki je opredeljeval varovanje poljščin. Tako so občine imele svoje poljske čuvaje, ki so naloge lahko opravljali za več občin hkrati, lahko pa je občina imela tudi več čuvajev, odvisno pa je bilo od njene finančne zmožnosti.

Spomladi leta 1887 je Vojvodina Kranjska sprejela svoj posebni zakon, ki je urejal znamenja čuvajev. Tako znamenje je moral po zaprisegi nositi vsak čuvaj v poljedelstvu, gozdarstvu, lovstvu, ribištvu ali vodnem gospodarstvu. Določilo ga je deželno »oblastvo«. To je bil podolgovat obel ščit iz medenine ali rumenega kositra, ki je bil 10 centimetrov visok in 8 centimetrov širok. Sredi ščita je bil orel iz deželnega grba Kranjske, na desni strani napis »Offentliche Wache«, na levi pa »Javna straža«. Črke so bile velike 1 centimeter, črne barve, enake barve je bil tudi orel. Znak je bilo treba nositi na levi strani prsi.

Naslednje področje urejanja občin je bil cestni promet in delitev cest, ki je pomenila tudi pristojnosti za njihovo skrb in nadzorstvo, in tako je Vojvodina Kranjska leta 1874 sprejela predpise, ki so vsebovali vsa pravila prometa in kazni za kršitve.
Na Slovenskem so imela štiri mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj status tako imenovanih statutarnih mest in so imela pravico in dolžnost do posebnega statusa svoje varnostne sile.

V Ljubljani, ki je bila deželna prestolnica, so svojo zakonsko podlago za tovrstno urejanje dobili poleti 1850, tudi s potrditvijo cesarja. Med naloge je sodila tudi skrb za krajevno policijo, ki pa ni zagotavljala javne varnosti, saj je ta naloga pripadala policijski direkciji, ki je v Ljubljani obstajala od konca 18. stoletja dalje, podrejena pa je bila državni oblasti, mestna občina pa jo je v določenem delu financirala. Leta 1866 je bila policijska direkcija ukinjena, del njenih nalog je prešel na deželno vlado, del pa na mesto.

Ljubljana je vzpostavila svojo mestno varnostno stražo. Od leta 1898 je policijske zadeve v Ljubljani vodil policijski urad pri magistratu, ki je štel 9 oseb. Mestna straža mu je bila podrejena in je štela 51 mož, in sicer 2 vodji, 10 nad stražnikov, 20 stražnikov in 18 pomožnih stražnikov ter 1 detektiva. Dunaj je ocenil, da je straža ob protinemških demonstracijah jeseni 1908 v Ljubljani ukrepala preveč blago in neodločno, zato je začel s pripravami na podržavljanje te policije. Do tega je prišlo leta 1913, ko je v Ljubljani začela ponovno delovati policijska direkcija, ki so ji rekli ravnateljstvo. Namesto mestnih stražnikov so odslej za javno varnost skrbeli stražniki.

Leta 1866 so tudi druga statutarna mesta, in sicer Maribor, Celje in Ptuj, vzpostavila svojo mestno stražo skladno s svojimi potrebami in zmožnostmi.

Med prvo svetovno vojno so bile organizirane tako imenovane občinske straže, ki so predvsem pazile na sumljive osebe, tujce, varovale mostove na deželnih cestah, pomembne vodovode, poštne, telefonske, telegrafske in železniške naprave.

V času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) in Kraljevine Jugoslavije so v začetku veljali predpisi iz cesarskih časov. Razdrobljenost policijskih sil je motila oblasti v Beogradu, hkrati pa je vplivala tudi na slabo učinkovitost teh sil. Kralj je zato leta 1928 določil pravila, ki so veljala za občinske stražnike. Hkrati pa je potekala še reorganizacija policije, ki je pomenila ustanovitev predstojništev mestne policije v Mariboru in Celju, kasneje pa še v Kranju, na Ptuju pa je straža v ostala pristojnosti policije.

Leta 1933, skoraj 15 let po nastanku Kraljevine SHS, so poenotili ureditev občin. Določeno je bilo, da občina opravlja naloge krajevne policije, če jih ne opravlja država. Pojem krajevna policija je obsegal sedem področij in na prvem mestu je bila navedena skrb za javno, osebno in imovinsko varnost, moralo, red in mir v občini. Če kaznovanje teh prekrškov ni sodilo v pristojnost drugih »oblastev«, je to nalogo prevzela občina.
Že takrat sta v Ljubljani delovali dve zasebni čuvajski podjetji, v Mariboru pa eno.

Po drugi svetovni vojni, ko je prišlo do revolucionarnega prevzema oblasti, so se občine preoblikovale v ljudske odbore, krajevni ljudski odbor pa je imel tudi nalogo, da skrbi za javni red in mir in je za ta namen vodil pomožno milico. Med njihovimi nalogami, ki so bile na las podobne nalogam bivših stražnikov, čuvajev, redarjev, je bila na prvem mestu varstvo javnega reda in miru, osebna varnost ter premoženjska varnost.

Pomožna (ljudska) milica je bila neuspel poskus, ki verjetno ni uspel tudi zaradi kadrovskih in prostorskih težav poklicne (ljudske) milice. Vsekakor pa je na neuspeh pomožne (ljudske) milice vplivala tudi zakonodaja, ki je pristojnosti, še bolje dolžnosti, poklicne (ljudske) milice vse bolj vezala na krajevni občinski ljudski odbor, med drugim tudi, da postaja ljudske milice zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb, da mora na ukaz predsednika občinskega ljudskega odbora opravljati določene naloge.

Izjemna moč krajevnih odborov oziroma skupščin se je kazala v tem da so v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve ustanavljali in odpravljali postaje oziroma oddelke milice, imenovali vodstvene starešine enot, komandir postaje milice v občini je bil za svoje delo in delo enote odgovoren občinski skupščini in njenemu svetu za notranje zadeve.

Kasneje je zakonodaja prinesla nekaj sprememb, povečala se je moč in vpliv republiškega sekretarja za notranje zadeve.

V okviru družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora je bila 1976. leta vzpostavljena narodna zaščita, ki je v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah skrbela za varovanje pogojev dela, družbeno lastnino in objekte skupnega pomena, za varovanje reda in zagotavljanje varnega in mirnega življenja.

Leta 1980 so občine dobile zakonsko možnost, da občinska skupščina ustanovi organ za nadzor nad izvajanjem predpisov o javnem redu in miru, parkiranju motornih vozil in komunalni urejenosti. Pravice, dolžnosti in obveznosti teh delavcev je lahko določil odlok občinske skupščine, hkrati pa je bila občinski skupščini podeljena pravica, da postaji milice s

splošnim delovnim področjem daje smernice in napotke za opravljanje njenih nalog, pomembnih za varnost v občini.

Leta 1991 pa je prišlo do razpada Socialistične federativne republike Jugoslavije (SFRJ) in do ustanovitve neodvisne države Republike Slovenije, ki je s svojo zakonodajo in razvojem policije in občinskih redarstev prišla do stopnje razvoja, kot smo ji priča. Občinska redarstva vse bolj pridobivajo na svoji veljavi tako med prebivalstvom, kot tudi na zakonski podlagi z Zakonom o varnosti cestnega prometa (2004), Zakonom o prekrških (2003), Zakonom o varstvu javnega reda in mira (2006) ter Zakonom o občinskem redarstvu (2006).

## PRIMERJALNO PRAVNI PREGLED REDARSTVA

Ob mednarodni pravni primerjalni analizi je opaziti temeljno značilnost, ki se nanaša na prisotnost ali odsotnost vpliva lokalnih skupnosti na zagotavljanje varnosti. Določen vpliv v obliki sodelovanja v različnih posvetovalnih telesih policije obstaja v zelo veliko državah, pristojnost organiziranja institucionaliziranih lokalnih instrumentov zagotavljanja varnosti pa imajo pretežno lokalne skupnosti v decentraliziranih državah (npr. Franciji, Italiji), medtem ko v federalnih državah (Nemčija, Avstrija) lokalna skupnost praviloma ne organizira lastnih varnostnih služb. Tradicionalno pomembno vlogo pa imajo lokalne varnostne službe v državah tako imenovanih anglosaksonskih državah, zlasti Združenem kraljestvu Velike Britanije in Združenih državah Amerike. Tudi v slovenskem policijsko-varnostnem izročilu so bile v različnih zgodovinskih obdobjih uveljavljene določene oblike lokalnih varnostnih organov in služb. Začenši z lokalnimi policijsko-varnostnimi organi slovenskih vinorodnih dežel – določeni so bili z normami slovenskega običajnega prava v 15. in 16. stoletju v znanih zbirkah predpisov Gorske bukve – do mestne policije in občinskih policijskih straž pod prvo slovensko oblastjo po razpadu Avstro-Ogrske monarhije. Tovrstne oblike lokalnih varnostnih služb so se na Slovenskem ohranjale vse do druge svetovne vojne. Ureditev lokalnih policijsko-varnostnih zadev po drugi svetovni vojni pa se je ohranila do osamosvojitve. Od osamosvojitve pa do sprejetja Zakona o policiji (1998), ki je upravljanje javne varnosti in javnega reda na lokalni ravni prepustil neobveznemu sodelovanju državne policije in bolj kot ne laičnim predstavnikom lokalne skupnosti.

V državah, kjer lokalne varnostne službe sicer niso del varnostne tradicije, se zaradi vedno novih varnostnih izzivov ukvarjajo s temi vprašanji. Deželna policija v Nemčiji

je v deželni in ne zvezni pristojnosti, vendar je glede na status nemških dežel še vedno državna policija. Zaradi zavedanja o pomembnosti vloge lokalnih skupnosti pri zagotavljanju varnosti prebivalcev poskusno uvajajo »prostovoljne policiste«, njihovo področje dela pa je predvsem prisotnost, opazovanje in poročanje, prevencija pred kaznivimi dejanji, nadzor cestnega prometa, varovanje poslopij in javnih površin ter raziskovanje prekrškov. Nizozemska ne pozna lokalne policije, njena ureditev pa je zelo podobna slovenski. Lokalni redarji so odgovorni za nadzor mirujočega prometa, šolajo pa se pri policiji.

**Avstrija** sicer ne pozna lokalne policije, vendar ima urejeno lokalno varnostno oblast, ki je pristojna za javne varnostne zadeve na ravni okraja oziroma občine. Lokalnim nadrejena varnostna oblast države, ki si vedno pridrži pravico odločanja, če presodi, da teža posameznih postopkov presega okvire lokalne oblasti in morajo biti za to pod njeno pristojnostjo. Okrajne varnostne službe so urejene v okrajnih zakonih. Namen zveznega policijskega prava je

namreč drugačen od namena okrajnega policijskega prava. Policijske dejavnosti v okrajih so usmerjene bolj v upravno policijske naloge, medtem ko je na zvezni ravni usmeritev bolj v varnostno-policijske dejavnosti. Vendar se tudi v okviru upravno-policijske dejavnosti v okrajih ukvarjajo z varnostno problematiko. Okrajno pravo se glede varnostne problematike ukvarja predvsem z vprašanji družbeno nezaželenega vedenja, kot na primer prepoved povzročanja hrupa, prepoved javnega žaljivega vedenja, prepoved prekrškov zoper čast in dobro ime, prepoved beračenja na javnih mestih, prepoved prostitucije izven dovoljenih krajev, prepoved posedovanja nevarnih živali, itd..

Občina lahko tem pogojem doda še svoje omejitve, v kolikor lokalne razmere na terenu zahtevajo posebno obravnavanje, na primer prepoved povzročanja hrupa, ki velja samo za določen čas ali območje. V primerih, ko se pojavi nevarna situacija, ki je tipična za neko občino in kot takšna ni urejena v zveznih ali okrajnih zakonih, je pristojnost nad ureditvijo lete v rokah občine, lahko pa tudi okraja, npr. prepoved kopanja v gramoznih jamah. V izjemnih situacijah (razlog nujnosti) lahko takšen predpis sprejeme župan, vendar ga mora občinska oblast potrditi, takoj ko je to mogoče. Kršitev prepovedi se obravnava kot upravni prekršek, kazen pa je določena v lokalnih oziroma okrajnih pravnih dokumentih. Nadzor in spoštovanje teh določil ureja in revidira občinska/okrajna varnostna oblast.

V **Franciji** je bilo področje lokalne policije v Franciji spremenjeno in drugače urejeno s spremembami zakonodaje v letu 1999 ter s sprejemom mnogih podzakonskih predpisov. Na podlagi spremenjene zakonodaje je župan pristojen izvajati potrebne ukrepe na področju javnega reda, varnosti in javne higiene v občinah. Pod administrativnim nadzorstvom predstavnika države v departmaju je župan pristojen za mestno in podeželsko policijo. Izjema je Pariz, ki je edino mesto, kjer župan nima pristojnosti mestne policije, te pristojnosti pa izvaja prefekt.

Zakonodaja, ki ureja pristojnosti lokalne skupnosti podrobno našteva pristojnosti mestne policije, mestna policija pa ima na posameznem področju lahko še druge pristojnosti. Med prisilnimi sredstvi, ki jih lahko uporablja mestna policija, je tudi nošenje orožja, kamor uvrščajo strelno orožje in plinski razpršilec.

V **Italiji** ima lokalna policija dolgoletno tradicijo, saj njeni začetki segajo v sredino 18. stoletja. Zakonska podlaga za ustanavljanje lokalne policije sega v leto 1986. Mestna policija je organizirana v obliki policijske strukture na ravni občine in le redko za potrebe več občin. Je organ lokalne skupnosti in sodi v pristojnost krajevnih oblasti. Predstavlja vmesni člen med lokalnimi oblastmi, prebivalci in državnimi oblastmi.

V mestni policiji velja določena hierarhija v nazivih, pri dodeljenih pooblastilih in na področju dela. To pomeni, da vsi pripadniki enote ne opravljajo enakih del, saj se naloge dodeljujejo skladno z lokalnimi in državnimi predpisi in so prilagojene lokalnim interesom. Naloge lokalne policije se delijo v dve večji skupini, in sicer institucionalne naloge in upravne oziroma administrativne naloge.

Kandidat za mestnega policista mora končati za to predvidene izobraževalne programe, ki zajemajo šestmesečni tečaj in dve leti preizkusnega dela. Ker na območju občine opravljajo vse funkcije policije (ustavljajo vozila, obravnavajo vse vrste prometnih nesreč, preprečujejo in ugotavljajo vse kršitve), imajo enaka pooblastila kot vse druge državne policije v Italiji. Mestne policije v Italiji so ponekod oborožene, vendar je to odvisno od lokalnih oblasti. Če je

mestna policija oborožena, orožja nimajo vsi pripadniki mestne policije, temveč le tisti, ki od prefekta dobijo naziv uslužbenca javne varnosti. Mestni policisti lahko nosijo orožje le v službi, hranijo pa ga v enotah.

V **Veliki Britaniji** uniformirana neoborožena in oborožena policija tesno sodeluje z lokalnimi oblastmi in skupnostjo. Sodelovanje temelji na ugotovitvi, da se policija sama ne more uspešno boriti proti neredu in kriminalu. Lokalne oblasti, privatni sektor in drugi morajo sodelovati s policijo, da razvijajo in izvajajo strategije na področju zmanjševanja kriminala. Da bi dosegli te cilje, je reforma policijskega sistema v letu 2000 omogočila izvajanje nekaterih policijskih pooblastil »civilnim osebam«. Policija v te namene lahko usposobi državljane, ki nato v skladu z navodili in pod nadzorom policije prevzamejo in izvajajo specifične naloge. Policijski načelniki lahko imenujejo pomožno osebje, da štiri vrste nalog: zaščita skupnosti, preiskovanje, pridržanje in spremljanje. Stražniki lahko kaznujejo prekrške s področja asocialnega obnašanja (kršitve javnega reda). Kršitelje lahko legitimirajo, in če sumijo, da so podatki lažni, lahko kršitelja zadržijo do 30 minut, odvisno od prihoda policije. Stražnik lahko pri tem uporabi sprejemljiva sredstva, da izvede pridržanje. Med drugim lahko stražnik za dosego ciljev zaseže alkohol in tobačne izdelke ali celo vozilo. Stražniki lahko sodelujejo pri izvajanju policijskih kordonov, vendar jih ne morejo izvajati samostojno.

Lokalne oblasti lahko zaposlijo ulične oz. parkovne nadzornike. Za izvajanje nekaterih nalog s področja javnega reda jih pooblasti policijski načelnik, policija pa skrbi za sistem njihovega usposabljanja. Pooblaščene osebe lahko izrekajo fiksno določene kazni za prekrške, kot so kolesarjenje po peš poteh ali če psi onesnažujejo okolico. Glede legitimiranja oseb pa imajo enaka pooblastila kot stražniki, vendar brez pravice pridržanja.

## 2. OCENA OGROŽENOSTI IN OCENA STANJA JAVNE VARNOSTI KOT STROKOVNA PODLAGA PROGRAMA

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju občine Zreče ter oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki od Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Zreče in drugih organov in služb Občine Zreče ter Policijske postaje Slovenske Konjice. Veliko podatkov je bilo pridobljenih iz drugih uradnih javnih evidenc, ki so bile dostopne.

Opravljen je bil operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin ter drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je pričakovati, da bo prisotna večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj.

Opravljen je bil ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih objektov in drugih prireditvenih prostorov, kjer bi lahko prišlo do ogrožanja javnih shodov in javnih prireditev.

V okviru priprave občinskega programa varnosti je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja tistih organov in služb znotraj teh občin, ki so delovno povezani z redarji in tistih organov ter služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kvalitetnega, vsebinsko bogatega in uporabnega programa varnosti, so bili pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se nanašajo na zagotavljanje ugodnih varnostnih razmer v Občini Zreče.

- **Ogroženost od naravnih nesreč**

Ocena ogroženosti od naravnih in drugih nesreč v Občini Zreče je bila izdelana v juniju 2005 in je bila v letu 2008 ažurirana. Pripravljena je bila v skladu z določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, štev. 51/06-UPB1 in štev. 97/10) ter v skladu z določili Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, štev. 39/95).

Obsega kakovostno in količinsko analizo naravnih in drugih danosti za nastanek in razvoj pojavov in procesov, ki lahko povzročijo nesrečo ter analizo ogroženosti geografskih struktur, naselij, tehnoloških sistemov in drugih dobrin.

Pri izdelavi ocene ogroženosti je pri obravnavanju posameznih virov možnih vzrokov nastanka nesreč ter njihove verjetnosti ponavljanja, poteku in možnem obsegu ter posledicah posameznih nesreč, bilo upoštevano tudi dosedanje stanje na tem področju oz. frekvenca in stopnja ponavljanja posamezne vrste nesreč in uspehi pri njihovem preprečevanju in odpravljanju.

Na podlagi navedenih parametrov so bile za Občino Zreče izdelane ocene ogroženosti za potres, neurje, poplave, požar, jedrsko nesrečo, nesrečo z nevarnimi snovmi in nesrečo na žičnici.

- **Ocena stanja javne varnosti na območju občine Zreče**

Vsi statistični in drugi vsebinski podatki in ocene stanja varnosti na področju kriminalitete, javnega reda in miru in varnosti v cestnem prometu, so razvidne iz dokumenta »Ocena izvajanja občinskega programa varnosti Občine Zreče«, ki se vsako leto izdeluje na podlagi določil tretjega odstavka, 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/2006).

## 3. NAMEN VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

Namen vzpostavitve redarstva po Zakonu o občinskem redarstvu je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Zreče in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine ter načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini.

Namen vzpostavitve redarstva je zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti oz. izvajanje vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru.

Osnovni namen je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti varen, čist in urejen javen prostor v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljala kvaliteta življenja v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi v občini.

Delo medobčinskega redarstva mora biti usmerjeno v kršitve, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni interes in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Redarstvo mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

## 4. CILJI OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

Osnovni cilj programa varnosti Občine Zreče je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru.

Strateški in operativni cilji OPV so:

### A) STRATEŠKI CILJ

Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v Občini Zreče.
Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z medobčinskim redarstvom. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v Občini Zreče.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarstev in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

## B) OPERATIVNI CILJI

VARNOST CESTNEGA PROMETA:

Zagotavljanje večje varnosti je mogoče s spodbujanjem udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti, z zagotavljanjem varnejših vozil in cestne infrastrukture. V zapletenem sistemu je varnost cestnega prometa odvisna od odgovornega ravnanja posameznikov, vzgojno-izobraževalnih in preventivnih organizacij, medijev, represivnih in pravosodnih organov, civilne družbe, gospodarskih družb, vodstva lokalne skupnosti in ne nazadnje državnih organov. Vsak nosi svoj del odgovornosti za večjo varnost in lahko prispeva k njeni uresničitvi. Zastavljene cilje Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 (Uradni list RS, št. 39/13) lahko dosežemo le s skladnimi ukrepi in skupnim prizadevanjem.

- S 1.4.2011 so pričeli veljati (pričetek uporabe 1.7.2011) Zakon o voznikih (Ur. list RS, štev. 109/2010, 25/2014), Zakon o pravilih cestnega prometa (Ur. list RS, štev. 82/2013- UPB1), Zakon o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010, 48/2012, 36/2014- odl. US in 46/2015) in Zakon o motornih vozilih (Ur. list RS, štev. 106/2010, 23/2015). Pooblastila občinskega redarstva so zajeta v Zakonu o pravilih cestnega prometa in v Zakonu o cestah. Poleg dosedanjih pooblastil nadzora ravnanja voznikov pri ustavljanju ter parkiranju vozil, hitrosti vožnje v naseljih ter občinskih cestah izven naselij in pa »vožnje v rdečo luč na semaforju«, se občinske redarje pooblašča tudi za nadzor nad ravnanjem pešcev v prometu (prečkanje ceste, osvetlitev pešcev,...), voznikov do pešcev in nadzor nad uporabo zaščitnih sredstev kot sta zaščitna čelada in varnostni pas, kakor tudi uporabo oz. prevoz otrok v otroških sedežih.
  V ta namen imajo občinski redarji pooblastilo, da lahko od voznika zahtevajo s predpisanim znakom, da vozilo ustavi, od njega zahtevajo listine in izrečejo ukrepe, da se odpravijo nepravilnosti.
  Redarji izvajajo tudi nadzor nad uporabo cest (onesnaženje ceste z blatom, pluženje cest, itd.) Pristojni so tudi za nadzor nad vožnjo kolesarjev po kolesarski stezi in nad udeležbo živali v prometu, oz. ali je žival, ki je v prometu na cesti, ustrezno zavarovana ter ali jo vodič ali gonič ustrezno vodi. V cestnem svetu in v prometu na javni cesti je namreč prosto spuščanje živali prepovedano.

  Zakon o voznikih (Ur. list. RS, štev. 109/2010, 25/2014) določa v 1. odstavku 6. člena, da za načrtovanje in usklajevanje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu na lokalni ravni ustanovijo samoupravne lokalne skupnosti svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki delujejo kot posvetovalno telo župana. Občinski svet Občine Zreče je na 5. redni seji, dne 13.5.2014 imenoval nove člane Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Zreče. Na podlagi Resolucija o nacionalnem programu varnosti v cestnem prometu je program dela sprejela za leto 2015 že prejšnja sestava članov sveta (8. redna seja, dne 27.11.2014). Za leto 2016 bo program dela sveta sprejet na prvi redni seji. V programu za leto 2015 je bilo opredeljenih vrsto preventivnih akcij, ki so usmerjene v odpravljanje vzrokov za prometne nesreče, ki so na tem območju najpogostejši.
  Na podlagi določil Zakona o organiziranosti in delu policije (Ur. list RS štev. 15/13, 11/14 in 86/15) in Odloka o delovnih telesih v Občini Zreče (Uradno glasilo slov.

občin, št. 21/2014) je Občinski svet Občine Zreče, dne 25.3.2015 imenoval tudi nove člane Sosveta za zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja v Občini Zreče.

- Zakon o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010, 48/2012, 36/2014- odl. US in 46/2015) določa, da je v cestnem svetu, z namenom preprečevanja ogrožanja varne uporabe javne ceste, prepovedano med drugim nameščanje predmetov, zemlje ali drugih ovir, ki bi lahko ovirale ali onemogočale nemoteno in varno odvijanje cestnega prometa. Prav tako je na cesto ali cestno telo prepovedano spuščati meteorno vodo, odplake ipd, postavljati količke in ograje ali zasaditi visokorasle rastline.

  Občinski redarji so v skladu z navedenim zakonom pooblaščeni za nadzor obremenitev cest z vozili, katerih presega največja dovoljena masa, osna obremenitev, ipd. Takšna vozila lahko napotijo tudi na tehtanje. Vozila, ki vozijo po cesti, po kateri ne bi smela (npr. tovorna vozila na določenem odseku, kjer je to prepovedano, ipd.), lahko občinski redarji tudi izločijo iz prometa, izločijo vozilo, s katerega se razsipava material (pesek, sneg, led, odpada blato,...) ali nima primernih naležnih površin na ploskvah koles, zaradi česar se uničuje cesta.

- V zvezi sodelovanja med Policijsko postajo Slovenske Konjice, Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče in Občino Zreče je bil ob pričetku novega šolskega leta 2015 – 2016 izveden razgovor v zvezi usklajenega delovanja. Policisti in občinski redarji so na delu območja občine opravili pregled celotne prometne signalizacije in kritičnih točk, kjer prihaja pogosteje do prometnih nesreč, s pregledom pa bodo nadaljevali tudi v bodoče. Občinski redarji so poseben poudarek namenili ugotavljanju ustreznosti parkirnih mest in samemu mirujočemu prometu.

Občinski redarji Medobčinskega inšpektorata in redarstva sodelujejo z državnimi inšpekcijami, ko naletijo na prekrške, ki niso v njihovi pristojnosti. V letu 2016 bodo poskušali izvesti tudi posamezne skupne nadzore, oz. bodo posamezne inšpekcijske službe pozvali k njihovi izvedbi.

VARSTVO JAVNEGA REDA IN MIRA:

Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko.

Zakon o varstvu javnega reda in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in

drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku.

Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Aktivnosti in ukrepi za dosego cilja:

- Uporaba ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- medobčinsko redarstvo mora ustrezno ukrepati v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen ZJRM); beračenja na javnem kraju (9. člen ZJRM); uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen ZJRM); zaznave pisanj po objektih 13. člen ZJRM); zaznav vandalizma (16. člen ZJRM); zaznav nedovoljenega kampiranja 18. člen ZJRM); v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen ZJRM); ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena),
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za uporabo prisilnih sredstev,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti ustrezno opremo občinskih redarjev za obvladovanje kršiteljev,
- nadaljnje sodelovanje med Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom in Policijsko postajo Slovenske Konjice,
- strokovna pomoč Policijske postaje Slovenske Konjice.

<u>VARNOST OBČINSKIH JAVNIH POTI IN REKREACIJSKIH POVRŠIN:</u>

Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov).

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Tveganja

so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Aktivnosti in ukrepi za dosego cilja:

- Izdelava seznama varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občine (iz ocene ogroženosti in varnostnih tveganj),
- načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk,
- občinski redarji morajo imeti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje s svojim vodstvom in z dežurnim Policijske postaje Slovenske Konjice,
- zagotovitev ustreznega vozila za varnostne obvoze ogroženih in drugih poti.

VARNOST ZGRADB IN DRUGIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE:

Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99, 110/02 – ZGO-1, 126/03 – ZVPOPKD in 16/08 – ZVKD-1). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdbišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so občinski redarji kot pooblaščene uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Aktivnosti in ukrepi za dosego cilja:

- Sodelovanje medobčinskega redarstva z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki deluje na območju občine,
- medobčinsko redarstvo si priskrbi ali izdela seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in/ali kulturne dediščine,
- medobčinsko redarstvo si izdela načrt obhodov nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine,
- medobčinsko redarstvo si priskrbi podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine.

VARSTVO OKOLJA:

Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanji na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem

smislu, da se medobčinsko redarstvo aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike.

Aktivnosti in ukrepi za dosego cilja:

- Občinski redarji se v okviru izobraževanja/usposabljanja/izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v svoji občini,
- Medobčinsko redarstvo se poveže z okoljsko inšpekcijo v cilju izmenjave informacij za učinkovit nadzor na tem področju,
- Medobčinsko redarstvo si priskrbi karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.

## 5. VARNOSTNE NALOGE IN POTREBE V OBČINI ZREČE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

### PREVENTIVNA IN REPRESIVNA VLOGA OBČINSKIH REDARJEV

Preventivna oblika dela občinskih redarjev je vsekakor najbolj razširjena oblika preprečevanja kršitev, saj se z vsebino delovanja ne posega v temeljne človekove svoboščine in njihove pravice (nalaganje materialnih obveznosti, izrekanje glob...), temveč se cilj dosega z opozarjanjem, poučevanjem ter drugimi oblikami delovanja, s katerim se poskuša posameznika ali širšo javnost prepričati o nepravilnosti ravnanja, ki predstavlja kršitev predpisa ali drugo družbeno nesprejemljivo in moteče dejanje. Tako preventivna oblika dela oziroma preventiva velja za prijaznejšo in mehkejšo obliko delovanja redarja, s katero se poskuša preprečiti nastanek kršitve ali jo odpraviti.

Represivna oblika dela občinskih redarjev velja kot trša oblika delovanja, saj je že iz opisa preventivnega delovanja mogoče ugotoviti, da so opozorila v veliki meri odvisna od nadaljnjih ukrepov, ki predstavljajo posledico pri kršitvi. V primerih, kadar cilja ni mogoče doseči zgolj z opozorili, je potrebno poseči po ukrepih, ki kršitelje sankcionirajo z mandatno kaznijo ali drugimi oblikami materialne odgovornosti, zaradi storitve prekrška.

Večina zakonskih in lokalnih predpisov v svoji vsebini predvideva kazenske določbe za posamezne kršitve. Pri tem je seveda najprej dana možnost preventivnega ukrepa, velikokrat pa je kršitev že v samem začetku takšna, ki ne dopušča uporabe preventivnih ukrepov.

Med represivne ukrepe občinskih redarjev lahko med drugim uvrstimo: izrek glob, izdaja plačilnega naloga, odredba za odvoz vozila s pajkom, obdolžilni predlog okrajnemu sodišču, itd.

### OBVLADOVANJE VARNOSTNIH NALOG S STRANI OBČINSKIH REDARJEV:

Pri določanju varnostnih potreb občine je potrebno izhajati iz veljavne zakonodaje, v skladu s katero medobčinsko redarstvo opravlja svoje naloge, ki izhajajo iz državnih in lokalnih predpisov. Na podlagi trenutno veljavne zakonodaje so delovna področja občinskega redarstva določena v Zakonu o varstvu javnega reda in miru ter v Zakonu o pravilih cestnega prometa in Zakonu o cestah, na podlagi katerih je izdana večina občinskih odlokov, ki podrobneje urejajo posamezna področja. Pri tem je potrebno posebej poudariti, da je samo vzpostavljanje javnega reda v pristojnosti policije, medtem, ko je vzdrževanje javnega reda tudi v pristojnosti redarstva. Kot vzpostavljanje javnega reda je potrebno razumeti, da gre za aktivnosti, ko je javni red porušen in ga je potrebno ponovno vzpostaviti, zato bo v tem delu

intervenirala policija. Medobčinsko redarstvo bo opravljala naloge za vzdrževanje stanja brez kršitev.

Varnostne potrebe izhajajo iz analize in ocene ogroženosti stanja varnosti v občini in so nujno potrebna za zagotavljanje javnega reda in miru. Ugotovljene so bile na podlagi podatkov s katerimi razpolagajo posamezni organi in s pomočjo informacij, pridobljenih s strani občanov. Poudariti je potrebno, da se varnostne potrebe spreminjajo glede na letni čas, dneve v tednu, posebne dogodke (prireditve, začetek šolskega leta, serije kaznivih dejanj, požarna ogroženost,itd.), zaradi česar je nujno, da vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva spremlja spremembe in na podlagi tega usmerja in načrtuje ter prilagaja aktivnosti občinskih redarjev.

V skladu z določbami Zakona o občinskem redarstvu lahko varnostne potrebe razdelimo na štiri poglavitna področja.

**1. Nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih in varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij**

V zvezi s tem so se na območju občine Zreče pokazale predvsem naslednje potrebe:

- ukrepi za zmanjševanje hitrosti na cestah, kjer se najpogosteje dogajajo prometne nesreče ali zdrsi s cestišč;
- ukrepi zoper pešce, ki ne uporabljajo kresničke ali ne hodijo po levi, na vseh lokalnih cestah, kjer ni pločnikov;
- ukrepe zoper voznike, ki ne upoštevajo pravil parkiranja, predvsem tam, kjer je s prekrški promet onemogočen, ogrožen, oviran ali pa so zaparkirane intervencijske poti, ter v bližini gostinskih lokalov, kjer so vozila parkirana po pločnikih in na križiščih ter na mestih, kjer so parkirišča rezervirana za invalide;
- osveščanje in obveščanje prebivalcev in voznikov na območju občine Zreče glede varnostnih tveganj ter spodbujanje k upoštevanju prometne signalizacije in pravil, ki pripomorejo k izboljšanju varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu;
- odstranjevanje zapuščenih vozil ter odvoz nepravilno parkiranih vozil, ki predstavljajo nevarnost ali onemogočajo prevoznost cest ali dostopov do objektov;
- pregledovanje prometne signalizacije in obveščanje pristojnih o pomanjkljivostih;
- prisotnost redarjev na šolskih poteh, v času prvih šolskih dni ter med letom, ko ni poostrenih policijskih aktivnosti;
- pomoč redarjev rediteljem pri urejanju parkiranja ob večjih javnih prireditvah na celotnem območju občine Zreče.

**2. Skrb za varnost občinskih javnih poti, rekreacijskih in drugih javnih površin**

V zvezi s tem so se v skladu z varnostnimi potrebami na območju občine Zreče pokazale predvsem potrebe po naslednjih ukrepih:

- ukrepi zoper voznike, ki ne upoštevajo prepovedi vožnje po ustrezno označenih poteh;
- ukrepi zoper osebe, ki odlagajo odpadke in nevarne predmete, predvsem na območjih, kjer se ob večerih in ob koncih tedna zbira mladina.

**3. Varstvo javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine**

V zvezi s tem so se na območju občine Zreče pokazale predvsem naslednje potrebe:

- obhodi oziroma preventivni nadzor kulturnih in naravnih spomenikov s strani redarjev;

- obhodi javnih objektov in kulturnih spomenikov, ki so tarče vandalizma in napadov;
- prisotnost redarjev na mestih, kjer prihaja do odmetavanja odpadkov, razbijanja stekla, uničevanja in prevračanja košev za smeti in druge javne infrastrukture.

**4. Vzdrževanje javnega reda in miru**

V zvezi s tem so se na območju občine Zreče pokazale predvsem potrebe:
- prisotnost redarjev v bližini nočnih lokalov, kjer obiskovalci kršijo nočni mir in prihaja do drugih izgredov;
- prisotnost redarjev na mestih, kjer se vrši preprodaja prepovedanih drog;
- prisotnost redarjev, kjer prihaja do vlomov v nočnem času;
- prisotnost redarjev, kjer prihaja do kršitev predpisov glede kampiranja na javnih mestih, pranja avtomobilov, odlaganja odpadkov na črna odlagališča, kurjenja...;
- nadzor nad reditelji v času javnih prireditev.

Glede na omejene pristojnosti in pooblastila bodo morali občinski redarji v Občini Zreče čas in območje svojega dela prilagoditi zgoraj omenjenim varnostnim potrebam.

## 6. ORGANIZIRANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Formalna podlaga za organiziranost in delovanje Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče je sprejeti Odlok o ustanovitvi Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče (Ur. list RS, štev. 112/2009).

Medobčinski inšpektorat in redarstvo mora pri izvrševanju upravnih nalog ravnati po vsebinskih usmeritvah župana in nalogah direktorja občinske uprave oziroma druge s strani župana pooblaščene osebe občinske uprave tiste občine, v katero krajevno pristojnost zadeva spada, skladno s predpisi, ki urejajo občinsko redarstvo, glede splošnih vprašanj organiziranja in delovanja uprave pa po skupnih usmeritvah županov občin. Župan sedežne občine, po predhodnem soglasju županov občin soustanoviteljic imenuje in razrešuje vodjo Medobčinskega inšpektorata in redarstva, sprejme kadrovski načrt, program dela in finančni načrt Medobčinskega inšpektorata in redarstva, nadzoruje delo ter na podlagi mnenja županov občin soustanoviteljic daje skupne usmeritve glede splošnih vprašanj organiziranja in delovanja Medobčinskega inšpektorata in redarstva.

## 7. KADROVSKI SESTAV MEDOBČINSKEGA INŠPEKTORATA IN REDARSTVA

V Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu je sistemiziranih 6 delovnih mest. V nadaljevanju je v preglednici prikazana sistemizacija delovnih mest v Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu, kot sledi:

| Zap. št. | Delovno mesto, uradniški naziv | Štev. delovnih mest | |
|---|---|---|---|
| | | SISTEMIZACIJA | ZASEDENOST |
| 1 | Vodja medobčinskega inšpektorata in redarstva - inšpektor | 1 | 1 |
| 2 | Inšpektor | 1 | 1 |
| 3 | Prekrškovni organ-svetovalec | 1 | 1 |
| 4 | Občinski redar | 3 | 3 |
| | SKUPAJ | 6 | 6 |

Zaradi novih zakonskih pooblastil in razširitve področja ter območja dela bo potrebno v okviru Medobčinskega inšpektorata in redarstva oceniti potrebo po zaposlitvi dodatnih občinskih redarjev. Pri tem je potrebno upoštevati bodoče varnostne potrebe, okvir kadrovske krepitve medobčinskega redarstva pa bodo tudi materialne in finančne zmožnosti občin, ki so vključene v organ skupne občinske uprave.

## 8. VODENJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Medobčinski inšpektorat in redarstvo vodi vodja inšpektorata in redarstva, ki ga soglasno imenujejo in razrešujejo župani občin ustanoviteljic.

Vodja inšpektorata in redarstva odgovarja za izvrševanje upravnih nalog, ki sodijo v krajevno pristojnost posamezne občine, županu in direktorju oziroma drugi s strani župana pooblaščeni osebi občinske uprave te občine, za delo Medobčinskega inšpektorata in redarstva v celoti, pa skupaj vsem županom občin.

V okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost, kakovost in učinkovitost Medobčinskega inšpektorata in redarstva, organizira opravljanje nalog inšpektorata in redarstva, skrbi za izdelavo in realizacijo programa dela ter opravlja vsa dela in naloge, ki so potrebne za redno, pravočasno, strokovno in učinkovito delo.

Vodja inšpektorata in redarstva mora občinam, najmanj enkrat letno podati poročilo o delovanju Medobčinskega inšpektorata in redarstva.

Delo redarjev usmerja preko mesečnih načrtov dela. V načrtih upošteva tudi sugestije in predloge za učinkovito delo, ki jih lahko podajo tudi predstavniki policije.

## 9. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pristojnosti občinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v Zakonu o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/2006), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006), Zakonu o pravilih cestnega prometa-UPB1 (Ur. list RS, štev. 82/2013), Zakonu o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010, 48/2012, 36/2014- odl. US in 46/2015), Zakonu o prekrških (Ur. list RS, štev. 29/11–UPB, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US) in Zakonu o lokalni samoupravi-UPB2 (Uradni list RS, št. 94/07, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12-ZUJF in 14/15-ZUUJFO).

V določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu je opredeljeno, da občinsko redarstvo skrbi na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi občinskega programa varnosti, za:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih;
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru.

ZORed je torej temeljen sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge občinskih redarjev niso določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

V Zakonu o varstvu javnega reda in miru je v določbi tretjega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1. Občinsko redarstvo lahko skladno z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen);
- beračenje na javnem kraju (9. člen);
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena);
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen);
- pisanje po objektih (13. člen);
- vandalizem (16. člen);
- kampiranje (18. člen)
- uporaba živali (19. člen);
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

Pooblastila občinskega redarstva so zajeta v Zakonu o pravilih cestnega prometa-UPB1 (Ur. list RS, štev. 82/2013) in Zakonu o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010, 48/2012, 36/2014- odl. US in 46/2015).

V določbi prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških (Ur. list RS, štev. 29/11– UPB, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US) je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odloki Občine Zreče.

## 10. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA (PROSTORI, OPREMA, VOZILA, SREDSTVA ZVEZ)

Med materialne in druge pogoje za delovanje mestnega redarstva in redarjev lahko uvrščamo prostore medobčinskega redarstva, opremo, ki jo uporabljajo redarji, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Ur. list RS, štev. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Ur. list RS, štev. 103/ 2007 in 64/2010).

Med opremo redarjev se uvršča:

- službena vozila,
- tehnična oprema in
- osebna oprema.

**Službena vozila**

Medobčinsko redarstvo uporablja službena vozila z napisom »Medobčinsko redarstvo« in simbolom redarstva. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov morajo biti enako označeni).
Medobčinsko redarstvo lahko uporablja tudi motorna kolesa s tem, da se napis in simbol določi na način, kot je določeno za službena vozila.
Uporabljajo lahko tudi kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

**Tehnična oprema redarja**

Tehnična oprema redarjev je:

- fotoaparat,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje in
- mobilni telefonski aparat.

**Osebna oprema redarja**

Med osebno opremo redarja se štejejo kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, Stop loparček in žepna svetilka.

Tipizacija oziroma tehnična specifikacija zgoraj navedene osebne opreme za redarja je določena v Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev.

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

**Uniforma redarja**

Redar mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je v vseh občinah enotna. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč

s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

**Službena izkaznica redarjev**

Pooblaščena uradna oseba redarstva, mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico izda župan Občine Vojnik (sedež organa).
Službena izkaznica vsebuje naziv redarja, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

## 11. VRSTE IN OBSEG NALOG OBČINSKIH REDARJEV NA OBMOČJU OBČINE ZREČE

Redarstvo ni tipična služba občinske, oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske uprave. Redar je pooblaščena uradna oseba (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja. Ker redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja iz področja svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem (v letu 2015 je bilo na redarje v Sloveniji 28 različnih napadov - verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd.) ter drugim neugodnim delovnim razmeram. Te posledice se odražajo tako v službenem kot privatnem času. Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in način kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina) s to razliko, da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot navedeni, kar se odraža na pritiskih in drugih oblikah nasilja nad redarjem.

Z Zakonom o občinskem redarstvu, Zakonom o varstvu javnega reda in miru, Zakonom o cestah in Zakonom o pravilih cestnega prometa ter sprejetimi odloki in odredbami občine, se je vrsta in obseg nalog temeljito spremenil tudi za redarje, ki opravljajo delo na območju občine Zreče.

Redarji na območju občine Zreče izvajajo preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehote zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj …), ki brez nadaljnje obdelave ne predstavljajo

nikakršne vrednosti ali pomena. Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja medobčinskega redarstva ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v Občini Zreče.

Prav zaradi tega bo v medobčinskem redarstvu v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna logistična podpora bo namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, bo redarstvo pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev Občine Zreče, in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodiščih in usmeritev je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo ter zmanjšanje stroškov poslovanja.

## 12. NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

### SPLOŠNO O IZVAJANJU ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKIH REDARJEV

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga občinski redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnosti, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih tudi mora uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

V Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) so določena tista pooblastila, s katerimi je občinskim redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine. Glede na predpise lahko uporabljajo naslednje ukrepe:

- opozorilo,
- ustno odločbo,

- ugotavljajo istovetnost,
- opravljajo varnostni pregled osebe,
- zasežejo predmete,
- zadržijo storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- uporabijo fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

V Zakonu o prekrških so uzakonjena pooblastila občinskih redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jim dajejo tudi drugi (specialni) zakoni. Tako lahko med pooblastila občinskih redarjev na določen način štejemo tudi naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb predpisov o cestah in o okolju v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- zahtevajo od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost,
- uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti z zakonom in podzakonskimi akti.

**OPOZORILO**

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Zakon o nalogah in pooblastilih policije določa, da policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike, posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo opozorilo ločiti od pooblastila ukaz, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila občinskega redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko občinski redar pooblastilo opozorilo uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče občinski redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo občinski redarji možnost izreka opozorila tudi po Zakonu o prekrških, ki določa, da lahko pooblaščena uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščena

uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

## USTNA ODREDBA

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo občinski redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti občinskega redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.
Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom „ukazovanja", ki ga imajo policisti na podlagi določb Zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki določa, da z ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi občinski redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko občinski redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju občine Zreče.

## UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje ali za katero se misli, da je. To opravilo je v policiji znano kot legitimiranje, to pa je uradno dejanje, s katerim policisti, smiselno pa tudi občinski redarji, ugotavljajo istovetnost in osebne podatke oseb v postopku.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da občinski redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.
Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je občinski redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Občinski redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti občinskemu redarju zahtevano listino na vpogled.

## VARNOSTNI PREGLED OSEBE

ZORed v 10. členu odloča, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregled, uporabljajo določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, moramo pri izvajanju pooblastila „varnostni pregled“ poznati vsebino enakega pooblastila iz Zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru , ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi občinski redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko, pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po Zakonu o nalogah in pooblastilih policije obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

## ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja . V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme občinski redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno poudariti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi se zagotovila jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja je nujno, da ga povežemo s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero bomo storilcu jasno povedali oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima občinski redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost moramo takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ne moremo storiti, pa o tem takoj obvestiti nekoga od teh organov.

## ZASEG PREDMETOV IN RAVNANJE Z ZASEŽENIMI PREDMETI

ZORed določa, da imajo občinski redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. Zakon o nalogah in pooblastilih policije določa, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete.

Policist zasežen predmet odstopi pristojnemu organu. Če je potrebno na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opraviti drugo kriminalistično tehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred pošiljanjem predmeta pristojnemu organu.

Nevaren predmet, ki ne bo vrnjen osebi, mora policist komisijsko uničiti oziroma odstopit pristojni organizaciji, ki je usposobljena za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik o uničenju in obvestiti osebo, ki ji je bil predmet zasežen. Če predmet ni nevaren ali ni bil predlagan postopek pred pristojnim organom, ga mora policist, takoj ko je mogoče, vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi. O vrnitvi zaseženih predmetov policist obvesti upravičenca in ga pozove, da predmete prevzame na sedežu organa praviloma v kraju njenega prebivališča, hkrati pa ga opozori na njegovo pravico zahtevati, da se mu predmeti dostavijo na dom.
S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last, ali je bi najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določili zakona, ki ureja kazenski postopek.

Policijska enota zasežene predmete do izročitve pristojnemu organu hrani vidno ločeno v posebnem prostoru ter vodi njihov pregled. Na vsakem predmetu morajo biti naslednji podatki:

- šifra v skladu s pravili o pisarniškem poslovanju,
- njegova zaporedna številka v posamezni zadevi ter
- ime in priimek policista, ki je vodil postopek.

V policijski enoti so lahko predmeti v drugem prostoru le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je onemogočen dostop.

Zakon o prekrških določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last, ali z njimi

ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.
Tudi z zakonom, ki določa prekršek, se sme določiti odvzem predmetov. Pri odvzemu predmetov po takšnih zakonih morajo biti občinski redarji še posebej pozorni na to, kakšni pogoji so določeni za odvzem. Bistveno je, kaj je določeno, ali se morajo ali se lahko odvzamejo oziroma zasežejo.

ZJRM-1 določa, da lahko občinski redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan tudi ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

## 13. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

### SPLOŠNO O NAČINU UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Zakon o občinskem redarstvu v 1. odstavku 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če Zakon o občinskem redarstvu ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme občinski redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje in
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme občinski redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

### UPORABA FIZIČNE SILE

Fizična sila pomeni tisto prisilno sredstvo, s katerim osebe uporabljajo svojo telesno moč in znanje borilnih veščin ter spretnosti za izvedbo uradnih nalog. O fizični sili lahko govorimo takrat, ko pride do dotika dveh teles. Fizična sila je torej človekova telesna sila, ki je pri posameznikih različna, odvisna od njegovih telesnih značilnosti in sposobnosti.

Uporaba fizične sile kot prisilnega sredstva je torej tudi uporaba telesne moči in spretnosti občinskega redarja (gibanj telesa ali delov telesa v telo druge osebe) proti drugi osebi z neposrednim fizičnim stikom (dotikom). Praviloma se uporablja kot osnovna in milejša vrsta prisilnega sredstva za neposredno delovanje na ljudi.

Za uporabo fizične sile se šteje uporaba:

- strokovnih prijemov in pritiskov, ki jih lahko občinski redarji uporabijo za obvladovanje pasivnega upiranja,
- strokovnih udarcev in
- strokovnih metov,

s pomočjo katerih lahko ob uporabi lastne telesne moči občinski redar obvlada osebo, ki ga napade ali da lahko odvrne istočasni protipravni napad od drugega. Pri tem pa mora občinski redar ob drugih načelih upoštevati zlasti načelo zakonitosti in strokovnosti.

**Strokovni prijemi**

Strokovni prijemi, so sestavljeni iz prijemov, vzvodov in davljen, ki se izvajajo z rokami. Namen uporabe strokovnih prijemov je, da se osebo zadrži na določenem kraju ali transportira kamor je potrebno. Prijemi z neposredno uporabo telesne sile so tisti elementi, s katerimi lahko občinski redar osebo prijeme z rokama za kateri koli del telesa in pri tem uporabi samo svojo telesno silo, da osebo zadrži na kraju dogodka.
Za občinskega redarja, ki opravlja delo samostojno je priporočljivo, da predvsem uporablja vzvodne in zapestno vzvodne prijeme. Gre za prijeme, s katerimi se izvajajo vzvodi na sklepe na rokah in nogah. Najpogosteje se izvajajo na zapestju, komolcu, ramenih, kolenih in gležnjih. Pri izvajanju vzvodnih prijemov je potrebno kontrolirati pritiske na sklepe. Vzvodi morajo biti sorazmerni upiranju in ne smejo biti sunkoviti in izvedeni v nasprotni smeri.

Vzvodni prijemi se praviloma začnejo izvajati največkrat stoje, končajo pa se na tleh. Pri tem je potrebno ves čas nadzirati glavo in druge vitalne dele telesa, da se oseba ne poškoduje.

Davljenje je možno izvesti v vseh položajih (stoje, leže in kleče). Prijemi davljenja znajo biti na pogled zelo surovi oziroma grobi, zato jih znajo osebe, ki gledajo tak postopek, največkrat oceniti za nehumane in nestrokovne. Strokovni prijemi so zelo uporabni za :

- transport oseb,
- vklepanje in vezanje oseb ter
- obrambo pred prijemom napadalca.

**Strokovni udarci**

Strokovni udarci so v primerjavi z strokovnimi prijemi hujša oblika uporabe fizične sile, zato so pogosto vzrok za presojo upravičenosti uporabe. Med hujšo obliko se štejejo predvsem zaradi posledic, ki pri njihovi uporabi nastanejo. Udarci so tudi najhitrejša uporaba sile, s katero lahko občinski redar odvrne napad nase ali koga drugega. Udarcev je več vrst, delijo pa se na udarce z nogo in roko.
Udarci z nogo so močnejši in jih je težje kontrolirati, so pa tudi bolj učinkoviti, saj je noga daljša od roke in pri tem ostanejo vitalni deli redarja bolj oddaljeni od napadalca. Pri uporabi udarcev se le te ne sme usmerjati v glavo in druge dele telesa, kjer bi se lahko prizadejalo hude posledice za življenje in zdravje tistega, proti kateremu se uporabljajo udarci.
Roke so najpogostejše sredstvo za uporabo vseh oblik fizične sile, še posebej pa za uporabo udarcev. Ti udarci se lahko izvajajo z vsemi deli roke in sicer:

- s pestjo, z dlanjo ter z zunanjim in notranjim delom dlani ter
- s prsti, s podlaktjo in s komolcem.

Strokovni udarci se lahko razdelijo na sunke in udarce!

Sunki so vsi udarci z ramena, izvedeni z rotacijo roke (pestjo) s pomočjo gibanja bokov. Osnovna značilnost so racionalnost, najkrajša pot in velika hitrost. Izvajalec mora ves čas sunke kontrolirati.
Udarci se izvajajo iz komolca, tako da je os rotacije komolec. Udarna površina pa je dlan, rob dlani ali komolec. Udarci z nogo se razvrščajo glede na smer gibanja noge in udarno površino. Smer gibanja je lahko gor – dol, naprej in nazaj, medtem pa je lahko udarna površina stopalo ali koleno. Ciljne točke udarjanja z nogo in roko so v pretežnem delu:

- sprednji del telesa (trebuh, pleksus),
- zadnji del telesa (hrbet, zadnjica),
- stranski deli (ledveni del, rebra),
- mišične skupine (podlaket, nadlaket, ramena) in
- mišične skupine na nogah (stegno, golen, meča).

**Strokovni meti**

Tehnika metov je povzeta po borilni veščini judo. Praviloma se izvaja tako, da občinski redar napadalca svojim telesom spravi iz ravnotežja in napadalca »vrže« na tla. Strokovni meti so po kvalifikaciji najhujša oblika uporabe fizične sile.

Glavna razloga za to sta predvsem v tem:
- da je pri strokovnem metu padec nasprotnika težje kontrolirati, kot pri strokovnemu prijemu ali strokovnemu udarcu ter
- da večina napadalcev ne obvlada tehnike padanja, ker pri tem ponavadi padejo na trdo površino (asfalt beton, keramika ... ) in pri tem pogosto pride do telesnih poškodb.

Uporaba strokovnih metov se lahko deli tudi na: ročne mete, bočne mete, nožne mete, ramenske mete in mete s padcem nazaj ali v stran.

## SREDSTVA ZA VKLEPANJE IN VEZANJE

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko občinski redar v skladu z 2. odstavkom 14. člena Zakona o občinskem redarstvu uporabiti zoper osebo, ki jo sme v skladu tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje od občinskega redarja zahteva, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito in strokovno.

Med prisilna sredstva za vklepanje in vezanje se uvršča:

- sredstva za vklepanje (različne vrste lisic),
- sredstva za vezanje (plastične zatege, vrvice) in
- druga priročna sredstva (lepilni trakovi, vezalke, hlačni ali drugi pasovi ...).

Tehnika natikanja lisic na zapestje se razlikujejo glede na:

- položaj rok (spredaj, zadaj),
- intenzivnost upiranja – položaj osebe (stoje, kleče, leže),
- tehnične značilnosti in
- vrsto lisic.

Način vklepanja in vezanja se lahko deli tudi na položaj rok osebe, in sicer:

- roke spredaj brez naslanjanja,
- z rokami naslonjeni na zid, prevozno sredstvo ali drevo in
- z rokami zadaj.

Postopek uporabe sredstev za vklepanje in vezanje je predvsem odvisen od tega ali se oseba občinskemu redarju upira ali ne. Tako se lahko sredstva za vklepanje in vezanje uporabljajo na naslednji način:

- vklepanje in vezanje spredaj brez uporabe fizične sile,
- vklepanje in vezanje na hrbtu brez uporabe fizične sile,
- vklepanje in vezanje z naslanjanjem in
- vklepanje in vezanje ležeče osebe.

**Vklepanje in vezanje spredaj brez uporabe fizične sile**

Lisice se prime v močnejšo roko in se osebi približa od strani (iz njegovega boka), jo z šibkejšo roko prime tik nad zapestjem njene roke in spodnji enojni obroč lisic nastavi na zapestje in pritisne tako, da obroč obkroži zapestje roke in se zaskoči. Nato se osebi ukaže: »ŠE DRUGO ROKO!« in zgornji obroč potisne navzdol proti drugi roki in nastavi na zapestje ter porine obroč tako, da obkroži zapestje te roke.

**Vklepanje in vezanje na hrbtu brez uporabe fizične sile**

Ta postopek je za občinske redarje veliko varnejši, saj pri tem kršilec oziroma storilec občinskega redarja ne more poriniti, ga objeti, ga udariti in tudi poskus pobega je težji.
Oseba, ki se jo vklepa, mora imeti roke spuščene za hrbtom in dlani obrnjene ena proti drugi ali navzven. Pri tem mora občinski redar paziti, da sta palca obrnjena navzgor in dlani obrnjene navzven, saj oseba tako težje doseže ključavnice in težje obrača roke. Pri tem je potrebno lisice trdo prijeti s primarno roko in se lahko tudi ukaže:« NOGE NARAZEN, NAGNITE SE NAPREJ!« Takoj za tem se osebi približa in ji spodnji obroč lisic nastavi na zapestje, povleče roko osebe in potisne obroč tako, da obkroži zapestje in se zaskoči. Nato se na drugo roko natakne še zgornji obroč in oba dela lisic stisne in vpraša osebo ali jo mogoče preveč stiskajo. Po potrebi se jih sprosti in blokira.

**Vklepanje in vezanje z naslanjanjem**

Ta način uporabe sredstev za vklepanje in vezanje se lahko uporabi samo v primeru, če kršitelj napade občinskega redarja, se mu upira ali želi pobegniti. V tem primeru se iz varne razdalje kršilcu oziroma storilcu odredi: »OBRNITE SE, Z ODROČENIMI ROKAMI SE NASLONITE NA ZID (avtomobil, steber ...), NE PREMIKAJTE SE, VKLENIL VAS BOM! PREMAKNITE SE NAZAJ, NOGE NARAZEN, GLAVO GOR!« Osebi se približa od zadaj

(bočno) in jo s šibko roko zgrabi za njeno roko nad zapestjem, spodnji enojni obroč lisic nastavi na zapestje, obroč potisne tako, da obkroži zapestje in se zatakne. Nato se kontrolirano

potegne navzdol in ukaže:« NASLONITE SE NA ZID (avtomobil, steber ...)« in kršilca oziroma storilca opozori, naj to stori počasi in previdno. Z lisicami se roko potegne ( zvije ) na hrbet, se obrne proti njemu in se mu ukaže: »ŠE DRUGO ROKO!« Takoj za tem se natakne zgornji enojni obroč na zapestje druge roke, tako da sta dlani obrnjeni navzven. Oba dela lisic se stisne, vendar ne preveč.

**Vklepanje in vezanje ležeče osebe**

Ležeči osebi se roke praviloma vklepajo na hrbtu. Kadar je občinski redar napaden in mora najprej uporabiti fizično silo (strokovni prijem, strokovni met ...), da obvlada osebo, lahko tako osebo vklene na tleh. Postopek je potrebno izvesti hitro in strokovno, vendar je to precej težje kot takrat, kadar oseba sodeluje. Bistvo je, da občinski redar obvlada strokovne prijeme, da osebo spravi v ležeč položaj (na trebuh ali na hrbet). V nadaljevanju pa je postopek podoben, kot je opisano zgoraj.

**PLINSKI RAZPRŠILEC**

Ob upoštevanju določb 10. člena Zakona o občinskem redarstvu, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki v zvezi navedenega prisilnega sredstva določajo, da lahko plinski razpršilec, fizično silo in palico policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, privesti ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.
Za občinskega redarja pa Zakon o občinskem redarstvu v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi zoper katero se ga uporablja. Tako, kot to sicer velja za vsako uporabo prisilnih sredstev, je pred uporabo plinskega razpršilca, osebo pred uporabo opozoriti. Slednje opozorilo seveda ne velja kot absolutno, saj je potrebno upoštevati dejstvo, da se osebo na to opozori vedno, kadar okoliščine to dopuščajo. To pomeni da v primeru napada na občinskega redarja ali koga drugega, se takšno osebo o uporabi tovrstnega prisilnega sredstva ne bo opozarjalo, temveč se bo plinski razpršilec nemudoma uporabil.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi mere varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora občinski redar pred njihovo uporabo prepričati na kakšni osnovi deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzilnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljnate smole iz kajenjske in drugih vrst pekoče paprike (t. i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, solzenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v

dihalnih poteh. Zaradi navedenih efektov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je pred tem izvajal. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora občinski redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in mu nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega občinski redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči z hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca bo prenehal delovati po približno 30 minutah, v kolikor si oči spiramo z vodo. Oči se izpira izključno s čisto vodo.

## OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora občinski redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo občinskega redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba, zoper katero je občinski redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora občinski redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja redarstva dolžan nemudoma oziroma takoj obvestiti župana Občine Vojnik (sedež organa), oz. osebo, ki jo ta pooblasti.
V obvestilu županu mora vodja medobčinskega redarstva navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

## OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja občinskega redarja vodja občinskega redarstva. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj občinskega redarja. V komisiji mora biti neodvisen strokovnjak s področja varnosti, predstavnik Občine Zreče, predstavnik policije in predstavniki zainteresiranih nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva,

kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, daje takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

## ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK OBČINSKIH REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu Občine Vojnik (sedež organa). Glede na Zakon o občinskem redarstvu mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

## DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST OBČINSKIH REDARJEV

Pri svojem delu so občinski redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z Zakonom o redarstvu ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko občinskega redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti občinskih redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

## 14. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA – RAZPOREJANJE REDARJEV NA DELO IN DRUGO

V Občini Zreče v skladu z ocenami varnostnih razmer in drugimi potrebami občine opravljajo občinski redarji delo v skladu s programom, ki se dogovori na mesečnih sestankih s koordinatorjem Občine Zreče in predstavnikom policije. Vodstvo Medobčinskega inšpektorata in redarstva tudi v drugih primerih sodeluje s predstavniki Policijske postaje Slovenske Konjice (usklajevanje dela, nudenja medsebojne pomoči, skupni poostreni nadzori, itd.).
Delo se načrtuje predvsem ob dneh, ki so v Občini Zreče ocenjeni, kot varnostno problematični (petek, sobota) in drugim potrebam občanov (odhod otrok v šolo, primeri naravnih nesreč, prireditve, itd.).

## 15. SODELOVANJE S POLICIJSKIMI POSTAJAMI NA OBMOČJU OBČINE ZREČE

Občinski redarji morajo biti seznanjeni, da na območju občine Zreče opravljajo delo ob policistih območne Policijske postaje Slovenske Konjice, še policisti Postaje prometne policije Celje, kakor tudi policisti in kriminalisti drugih policijskih postaj.
Vodstvo Medobčinskega inšpektorata in redarstva se za koordinacijo dela in drugo potrebno pomoč v okviru svoje pristojnosti (nasveti, morebitni napadi na redarje, itd.) obrača na Policijsko postajo Slovenske Konjice.

## 16. SODELOVANJE Z REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNJIH OBČIN

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče meji na:

- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole (z Občino Slovenska Bistrica),
- Organ skupne občinske uprave Koroške ( z Občino Mislinja),
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Maribor (z Občino Lovrenc na Pohorju),
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Celje, Občine Laško, Občine Štore in Občine Žalec (z Mestno občino Celje, Občino Štore, Občino Laško in Občino Žalec),
- Medobčinsko inšpekcijo, redarstvo in varstvo okolja MO Velenje (z Mestno občino Velenje),
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje (z Občino Kozje),
- Medobčinski inšpektorat – Skupni prekrškovni organ občinskih uprav občin Bistrica ob Sotli, Brežice, Krško, Radeče in Sevnica (z Občino Sevnica in Občino Krško).

Sodelovanje mora temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

## 17. POVEZANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM POLICIJSKE UPRAVE CELJE IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

Na podlagi izdelane Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Zreče in ob upoštevanju določil Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, štev. 51/06-UPB1, spremembe in dopolnitve Ur. list RS, štev. 97/10), je potrebno med izvajalce ukrepov zaščite in reševanja vključiti tudi občinske redarje.

## 18. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Medobčinska inšpekcija in redarstvo sodeluje v občinskem sistemu zaščite in reševanja v okviru pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti, ki jih ima kot organ lokalne skupnosti v

skladu z zakonskimi določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, štev. 51/2006-UPB1, spremembe in dopolnitve Ur. list RS, štev. 97/2010).

## 19. NAČINI SODELOVANJA OBČINSKIH REDARJEV IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV

Redarji bodo pri opravljanju svojih nalog učinkovitejši in varnejši, če bodo imeli zagotovljeno ustrezno komunikacijo in pomoč s strani varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na tem območju.
Učinkovito obvladovanje varnostnih razmer in s tem varno delovno in bivalno okolje je v interesu tako organov lokalne skupnosti, kot policije in tudi zasebnih varnostnih služb.

Redarji pričakujejo sodelovanje in pomoč varnostnikov zasebno varnostnih služb, predvsem pri opravljanju naslednjih nalog:

- zagotavljanju varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnosti javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanja javnega reda in miru v širšem smislu.

## 20. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Na podlagi 1. odstavka 17. člena Zakona o občinskem redarstvu je župan Občine Vojnik (sedež organa), dne 25.9.2015 izdal Sklep o imenovanju članov komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev. Sklep je bil objavljen v Uradnem glasilu slovenskih občin, štev. 50/2015.
Sklep je v **Prilogi 1** tega dokumenta.

Komisija se je sestala na svoji konstitutivni seji, dne 7.10.2015 in za način svojega nadaljnjega dela sprejela tudi poslovnik.
Poslovnik za delo komisije pri oceni zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev je v **Prilogi 2** tega dokumenta.

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam.
- Obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar komisija oceni, da je to potrebno.

Če z Zakonom o občinskem redarstvu ni drugače določeno, se za ocenjevanje in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o pooblastilih in nalogah policije in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

## 21. SODELOVANJE MED MEDOBČINSKIM REDARSTVOM, POLICIJO TER SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE ZREČE

Občinski svet Občine Zreče je na 5. redni seji, dne 13.5.2014 imenoval nove člane Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Zreče. Na podlagi Resolucija o nacionalnem programu varnosti v cestnem prometu je program dela sprejela za leto 2015 že prejšnja sestava članov sveta (8. redna seja, dne 27.11.2014).

Za leto 2016 bo program dela sveta sprejet na prvi redni seji. V programu za leto 2015 je bilo opredeljenih vrsto preventivnih akcij, ki so usmerjene v odpravljanje vzrokov za prometne nesreče, ki so na tem območju najpogostejši.

## 22. VARNOSTNO OGROŽENE POTI, KRAJI, POVRŠINE IN TOČKE NA OBMOČJU OBČINE ZREČE

Kot prioriteto je potrebno izpostaviti preventivno in represivno delovanje občinskih redarjev na področju mirujočega prometa na območju celotne občine Zreče.
Vodstvo Medobčinskega inšpektorata in redarstva bo moralo prioritete nadzora mirujočega prometa nenehno prilagajati ocenam prometno varnostnih razmer in potrebam udeležencev v cestnem prometu.
Občinski redarji lahko merijo hitrost vožnje s stacionarnimi merilniki hitrosti na območju občine Zreče na občinskih cestah in državnih cestah v naseljih. Točke meritve hitrosti bodo prilagajali oceni prometno varnostnih razmer in priporočilom ter informacijam za katere se bodo obračali na vodstvo Policijske postaje Slovenske Konjice.

Te točke je potrebno vsako leto prilagajati glede na ocene varnostnih razmer in potreb v občini. Te je potrebno opredeliti v vsakoletni Oceni izvajanja občinskega programa varnosti Občine Zreče.

## 23. ZGRADBE, SPOMENIKI, MUZEJI IN DRUGI OBJEKTI, KI IMAJO STATUS NARAVNE IN/ALI KULTURNE DEDIŠČINE

Zelo pomembna naloga redarjev pri operativnem delu je tudi varovanje zgradb in objektov, ki imajo status naravne ali kulturne dediščine. Redarji so tisti, ki morajo v imenu občine stalno nadzirati te objekte in znamenitosti ter skrbeti, da ne pride do njihovih poškodovanj ali uničenj. Občinskemu vodstvu predlagajo tudi ukrepe za njihovo dodatno zaščito.

V Občini Zreče je bil v letu 2015 sprejet Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Zreče (Ur. glasilo slov. občin, štev. 64/2015), kjer je v točki 3.1.9 opredeljeno varstvo kulturne dediščine, v točki 3.1.10 pa področje ohranjanja narave.
V Občini Zreče je bil sprejet tudi novi Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Zreče (Uradno glasilo slov. občin, štev. 4/2013).

Iz teh dokumentov so razvidni vsi objekti, spomeniki in druga obeležja, ki imajo na območju občine Zreče status naravna ali kulturne dediščine.

## 24. NAČIN UVEDBE DEŽURNE SLUŽBE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

To odločitev sprejme župan po sprejemu občinskega programa varnosti in na podlagi ocene varnostnih razmer in bodoče vizije razvoja medobčinskega redarstva (kadrovska krepitev, zagotavljanja dodatnih materialnih pogojev, povečanje finančnih sredstev za ta namen, itd.). Trenutno za uvedbo dežurstva še ni potrebe.

Dežurstvo se lahko uvede na naslednje načine:

1. Kot posebni dežurni center z vso potrebno opremo in 24 urno službo redarjev.
2. V okviru dogovora s Centrom za obveščanje 112, da to vlogo prevzame njihov operater.
3. Da to vlogo prevzame varnostno nadzorni center ene izmed zasebnih varnostnih služb.

Medobčinsko redarstvo pri svojem delu potrebuje stalno dosegljiv vir informacij, komunikacijo med občani, policijo ali drugih organov do redarjev na terenu ter zagotovitev sprejema strank.

V ta namen se organizira operativno komunikacijska pisarna, oz. dežurstvo z naslednjimi nalogami:

- sprejem strank in občanov v času uradnih ur organa,
- sprejem telefonskih klicev občanov, prijav, intervencij policije in drugih organov,
- komunikacija in sprejem redarjev, koncesionarja in nudenje servisa preko radio zvez delavcem na terenu,
- koordinacijo dela redarjev na terenu,
- obdelava podatkov po nalogu vodje službe.

Operativno komunikacijska pisarna je opremljena z baznima postajama za radio zveze na terenu, računalnikom z možnostjo dostopa do zbirke podatkov kršiteljev z možnostjo vpogleda brez spreminjanja in dežurno telefonsko linijo.

Vloga operativno komunikacijske pisarne nastopa kot centralni komunikacijski in koordinacijski center dela medobčinskega redarstva Za delo operativno komunikacijske pisarne se izdelajo podrobna navodila o delu, ki vsebujejo razporede dela, določitev evidenc in določijo podrobnejše vsebine in naloge delavcev za delo.

## 25. ZAKLJUČEK

Občinski program varnosti Občine Zreče ima, glede na določbe Zakona o občinskem redarstvu, značaj dokumenta trajne narave. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje programa, zato je tudi omogočeno obdobno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja programa varnosti bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje občinskega programa varnosti poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za dosego cilja, ki je opredeljen v programu. Takšen način

ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobnih poročil o delu občinskega redarstva.

Občinski program varnosti Občine Zreče se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini in spremembo zakonskih predpisov, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še ostalo vsebino in pravno podlago programa. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva.

Predloge za dopolnitev programa je potrebno oblikovati tudi v okviru Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Zreče, kot pomembnega svetovalnega organa na področju varnosti v naši občini.

V skladu z zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer, ki je sestavljena in usklajena z medobčinskim redarstvom, policijo ter drugimi subjekti, ki v občini delujejo na področju varnosti, je utemeljen predlog po angažiranju redarjev na območju občine Zreče in njihovem usklajenem delovanju s predstavniki Policijske postaje Slovenske Konjice ter drugimi subjekti v občini, ki lahko na tem področju dajo svoj prispevek.

Štev.: 371-0078/2015-4
Dne: 31.3.2016

OBČINA ZREČE 1 ZREČE

**Občina Zreče**
**ŽUPAN**
**mag. Boris PODVRŠNIK**

## LITERATURA IN VIRI


- Ustava Republike Slovenije (Ur. list RS, štev. 33/91-I);
- Zakon o prekrških (Ur. list RS, štev. 29/11–UPB, 21/13, 111/13, 74/14 –odl.US in 92/14–odl. US);
- Zakon o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/06);
- Zakon o pravilih cestnega prometa-UPB1 (Ur. list RS, štev. 82/13);
- Zakon o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010, 48/2012, 36/2014- odl. US in 46/2015);
- Zakon o voznikih (Ur. list RS, štev. 109/10, 25/14);
- Zakon o motornih vozilih (Ur. list RS, štev. 106/10, 23/15);
- Zakon o varnosti javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06);
- Zakon o lokalni samoupravi (ZLS-UPB2, Uradni list RS, št. 94/07, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12-ZUJF in 14/15-ZUUJFO);
- Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Ur. list RS, štev. 15/13);
- Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, štev. 51/06-UPB1, spremembe in dopolnitve Ur. list RS, štev. 97/10);
- Navodilo o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, štev. 39/95);
- Kazenski zakonik-KZ-1-UPB2 (Ur. list RS, 50/12);
- Zakon o kazenskem postopku – ZKP-UPB8 (Ur. list RS, 32/12);
- Zakon o varuhu človekovih pravic (Ur. list RS, 71/93, 15/94, 56/02-ZJU, 109/12);
- Zakon o varstvu okolja ZVO-1-UPB1 (Ur. list RS 39/06, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 –ZPNačrt, 57/08 –ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 –ZPNačrt-A, 48/12, 57/12 in 92/13);
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Ur. list RS, štev. 43/07-ZIN-UPB1, 40/14);
- Uradna spletna stran Občine Zreče.

**Priloga: 1**

Na podlagi 3. odstavka, 33. člena Zakona o lokalni samoupravi (Ur. list RS UPB2 94/2007, 76/2008, 79/09 in 51/10) in 1. odstavka, 17. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS, št. 139/2006)

izdaja župan Občine Vojnik

# SKLEP

## o imenovanju članov komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev

1. člen

S tem sklepom se opredeljuje sestava komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev na območju delovanja Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Šentjur, Slovenske Konjice, Vojnik, Vitanje in Zreče.

2. člen

V komisijo za oceno uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev in reševanje drugih pritožb zoper delo občinskih redarjev imenujem:

1. Stanislav MLAKAR, Vrhole pri Slovenskih Konjicah 99, 2316 Zgornja Ložnica, predsednik komisije,

2. Mojca SKALE, Občina Vojnik, Keršova ulica 8, 3212 Vojnik, direktorica občine s sedežem Medobčinskega inšpektorata in redarstva, namestnica predsednika komisije,

3. Franc LESKOVŠEK, Občina Dobje, Dobje pri Planini 26, 3224 Dobje pri Planini,
   Zdenka KUMER, Občina Dobrna, Dobrna 19, 3204 Dobrna,
   Davor LESKOVAR, Občina Oplotnica, Goriška cesta 4, 2317 Oplotnica,
   Alojz PAČNIK, Občina Slovenske Konjice, Stari trg 29, 3210 Slovenske Konjice,
   Jože PALČNIK, Občina Šentjur, Mestni trg 10, 3230 Šentjur,
   mag. Srečko FIJAVŽ, Občina Vitanje, Grajski trg 1, 3205 Vitanje,
   Albin OJSTERŠEK, Občina Vojnik, Keršova ulica 8, 3212 Vojnik,
   Sandra GODEC MAVHAR, Občina Zreče, Cesta na Roglo 13b, 3214 Zreče,

4. Roman GRABROVEC – Policijska postaja Celje, Ljubljanska cesta 12, 3000 Celje,
   Ludvik PETRIČ – Policijska postaja Šentjur, Ulica Dušana Kvedra 10, 3230 Šentjur,
   Alan HRAPOT – Policijska postaja Slovenske Konjice, Vešeniška 1, 3210 Slovenske Konjice,
   Aleksander LUBEJ – Policijska postaja Slovenska Bistrica; Kolodvorska 21b, 2310 Slovenska Bistrica;

5. Uroš SITER, Ponkvica 2.a, 3232 Ponikva, predstavnik nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin

Predstavnika občine in predstavnika policije se vključi v delo komisije iz tistega območja, na katerem se je konkretni obravnavani primer zgodil.

Če je v konkretnem primeru potrebno za delo in odločanje komisije, se k delu komisije povabi tudi druge strokovnjake.

3. člen

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam,
- v primeru pritožb na delo občinskih redarjev, zaradi uporabe prisilnih sredstev;

Komisija lahko obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskih redarjev, kadar oceni, da je to potrebno.

4. člen

Komisija zbere potrebna obvestila in dokaze o okoliščinah, dejstvih in razlogih uporabe prisilnih sredstev.

Komisija ocenjuje ali je bilo ravnanje občinskih redarjev v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno.

5. člen

Komisijo vodi predsednik komisije, ki tudi sklicuje sestanke komisije in vodi tudi drugo delo komisije.

6. člen

Komisija pri opravljanju postopkov smiselno uporablja določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

Če z Zakonom o občinskem redarstvu (Ur. list RS, št. 139/2006) ni drugače določeno, se za ocenjevanje in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe zakonov in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

7. člen

Na podlagi izvedenega postopka pred komisijo in ugotovljenih dejstev, okoliščin in dokazov, komisija sprejme odločitev o obravnavanem primeru, izdela zapisnik in odgovor pritožniku.

8. člen

Sredstva za delo komisije se v skladu z določili Poslovnika o delu komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja, zagotovijo v proračunu Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Šentjur, Slovenske Konjice, Vojnik, Vitanje in Zreče.

Ta sklep nadomesti Sklep o imenovanju članov stalne komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev, št. 011-0004/2010-3 z dne 15.2.2010 (Uradni list RS, št. 13/2010) in prične veljati dan po objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin.

Številka: 011-0004/2010/7
Datum: 23.9.2015

Branko PETRE
Župan Občine Vojnik

**Objavljeno:**
**Uradno glasilo slovenskih občin, štev. 50/2015, dne 25.9.2015 !**

**Priloga: 2**

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA

MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO OBČIN DOBJE, DOBRNA, OPLOTNICA, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, VITANJE, VOJNIK IN ZREČE
Keršova ulica 12, 3212 Vojnik

Komisije za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev (Ur. list RS, štev. 83/2009), je na svoji 1. konstitutivni seji, dne 7.10.2015, sprejela

# P O S L O V N I K

o delu komisije pri oceni zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev

1. člen

Ta poslovnik določa vsebino, sestavo, način in postopek dela komisije za oceno uporabe prisilnih sredstev, reševanje pritožb, evidentiranje, poročanje, nadzor in varstvo podatkov.

2. člen

Posamezni izrazi v tem poslovniku imajo naslednji pomen:

- pritožba je vsaka vloga posameznika, v kateri zatrjuje kratenje pravic in svoboščin s strani pooblaščene uradne osebe občinskega redarstva;
- pritožnik je posameznik, ki meni, da so bile z dejanjem občinskega redarja pri izvajanju nalog na območju občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče iz 3. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139-2006), kratene njegove pravice in svoboščine in se je v skladu z 19. členom Zakona o občinskem redarstvu pritožil pri katerem od županov teh občin, pri Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu ali pri drugem organu teh občinskih uprav;

3. člen

Občinski redar sme pri opravljanju nalog v skladu z določili 14. člena Zakona o občinskem redarstvu uporabljati naslednja prisilna sredstva:

- uporaba fizične sile,

- uporaba sredstev za vklepanje in vezanje,
- uporaba plinskega razpršilca.

4. člen

Župan imenujejo neodvisno, največ petčlansko, komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva.

Župan določi tudi vodjo komisije in njegovega namestnika.

V komisiji mora biti strokovnjak s področja varnostnih ved, direktor občinske uprave, kjer ima sedež medobčinsko redarstvo, predstavniki občin, ki so vključene v medobčinsko redarstvo, predstavniki krajevno pristojnih policijskih postaj ter predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Predstavnika občine in predstavnika policijske postaje se vključi v delo komisije iz tistega območja, na katerem se je konkretni obravnavani primer zgodil.

Župan lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če meni, da je njihovo sodelovanje pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

5. člen

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam.
- Obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar komisija oceni, da je to potrebno.

Če z Zakonom o občinskem redarstvu ni drugače določeno, se za ocenjevanje in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

6. člen

Komisija ocenjuje ali je bilo ravnanje občinskih redarjev v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno.

Komisija zbere potrebna obvestila in dokaze o okoliščinah, dejstvih in razlogih uporabe prisilnih sredstev.V zvezi s tem lahko od občinske uprave in policije zahteva potrebno pomoč in sodelovanje.

Komisija pri postopku svojega dela smiselno uporablja določbe zakona o splošnem upravnem postopku.

7. člen

Delo komisije se opravlja na sedežu občine, na podlagi odločitve katerega od županov iz občin, pristopnic k Medobčinskemu inšpektoratu in redarstvu, pa lahko tudi v drugi občini ali na kraju, kjer je do uporabe prisilnega sredstva ali pritožbe prišlo.

8. člen

Delo komisije poteka na sejah in na drugi način zbiranja potrebnih dokazov in obvestil.

Sejo komisije skliče predsednik komisije na predlog posameznega župana ali županov občin, pristopnic k ustanovitvi Medobčinskega inšpektorata in redarstva. Seja se skliče s pisnim vabilom, ki mora biti vročeno članom komisije najmanj pet dni pred sejo.

V vabilu, ki se pošlje članom komisije se določi datum, kraj in čas seje ter zadeve, ki bodo obravnavane na seji.

9. člen

Če komisija pri svojem delu ugotovi znake kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, zlorabe človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugih kršitev, za katere so z zakonom določene sankcije, obvesti o tem pristojni organ.

10. člen

Predsednik komisije je dolžan temeljito proučiti zadevo iz postopka pri vodji medobčinskega redarstva. Ta je dolžan s predsednikom komisije sodelovati in mu o obravnavani uporabi prisilnega sredstva ali pritožbi nuditi vse potrebne podatke, obvestila in dokumentacijo.

O uporabi prisilnih sredstev je občinski redar dolžan napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji medobčinskega redarstva ali osebi, ki jo ta pooblasti.

Poročilo mora biti napisano in predano v pregled takoj po uporabi prisilnega sredstva, oz. najkasneje do konca delovnega dneva redarja, ki je to prisilno sredstvo uporabil.

V poročilu redarja morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju uporabe prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter drugih okoliščinah in dejstvih, pomembnih za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

Predsednik komisije vodi delo komisije in skrbi, da se zadeva vsestransko obravnava in pretehta.

11. člen

Na podlagi izvedenega postopka pred komisijo in ugotovljenih dejstev, okoliščin in dokazov, komisija sprejme odločitev o obravnavanem primeru uporabe prisilnega sredstva. Če se mnenje posameznika o obravnavanem primeru razlikuje od večine članov komisije, se v zapisnik o ugotovitvah navede, kot ločena mnenja.

12. člen

O zbranih obvestilih, ugotovitvah in dokazih komisija najkasneje v 30 dneh od pričetka dela sestavi zapisnik.

Zapisnik mora vsebovati:
– datum, čas in kraj seje in drugih aktivnosti komisije;
– sestavo komisije;
– opozorilo na dolžnost spoštovanja predpisov o varstvu osebnih podatkov in varstvu tajnih podatkov;
– navedbo obravnavane vsebine;
– vsebino postavljenih vprašanj in odgovorov, ki so pomembni za odločitev o obravnavanem prisilnem sredstvu;
– odločitev in navedba mnenja, ali je bilo ravnanje občinskega redarja v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno (tudi morebitno ločeno mnenje člana komisije).

Zapisnik podpiše predsednik komisije in zapisnikar. Predsednik komisije sestavi tudi odgovor za pritožitelja, ki ga podpiše župan občine, kjer se je obravnavani primer zgodil.

13. člen

Pogoji za delo komisije in sejnine članov komisije se zagotovijo v okviru finančnih sredstev, namenjenih za delovanje Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče.

14. člen

Nadzor nad izvrševanjem tega poslovnika izvajajo župani občin pristopnic k ustanovitvi Medobčinskega inšpektorata in redarstva in Inšpektorat RS za notranje zadeve.

15. člen

Vsi sodelujoči v delu komisije so dolžni pri uporabi in dostopu do podatkov, ki se nanašajo na obravnavano zadevo, ravnati po zakonu o tajnih podatkih, zakonu o varstvu osebnih podatkov ter predpisih, ki urejajo ti področji.

16. člen

S pričetkom veljavnosti tega poslovnika, preneha veljati Poslovnik o delu komisije pri oceni uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev, z dne 9.2.2010.

Stanislav Mlakar, univ.dipl.prav. l.r.
Predsednik komisije